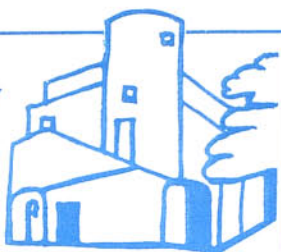

Es

Molí

Nou

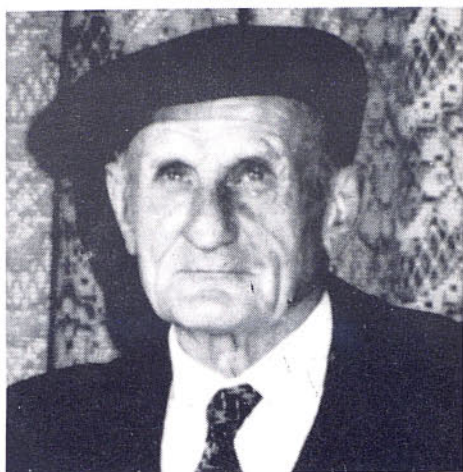

Vilafranca, Febrer de 1990 - Núm. 42

SA RUA

90

(Fotos págs. 19 - 20)

**L'AMO EN RAFEL
JAUME MORÍ
DIVENDRES PASSAT
EN ACCIDENT**

• •

**Pep «Torretes»
conta la seva
aventura
americana** (Págs. 10 i 11)

• •

**Molta animació en
el Torneig de
Futbolí de
Ca Na Caia**

**SOR
MARGALIDETA**

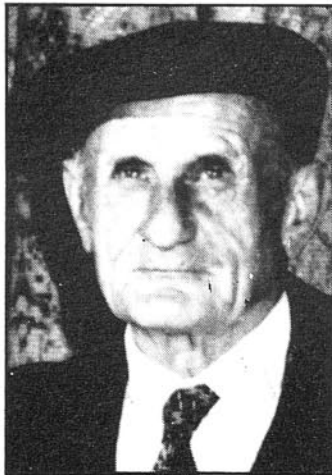
**Ha mort als
90 anys,
després de
mig segle de
viure a la
vila i d'haver
ensenyat a
escriure a la
majoria de
vilafranquers**

L'oposició demana que la majoria d'afectats pel projecte hi estiguin d'acord

**ATURADA LA DESVIACIÓ DE LA CARRETERA
DE FELANITX DEL CENTRE DE LA VILA**

L'amo en Rafel Jaume Morí en accident a la carretera

(Redacció).- Rafel Jaume Jaume de 71 anys d'edat va morir divendres passat dia 23 quan anava en mobilet i fou atropellat per un camió marca «Pegaso» a la carretera vora el camí de Son Durí. El trist succés tingué lloc damunt les vuit i mitja del matí. Sembla ésser que en aquesta hora l'Amo En Rafel es disposava a creuar la carretera des del camí de Son Durí i aleshores una boira espessa dificultava la visibilitat. Quan l'infortunat l'Amo En Rafel va creuar la via es va topar amb el camió, sense que el conductor del mateix pogués fer res per evitar la topada. Rafel Jaume morí de forma instantània. Una unitat dels bombers de Manacor, la Guàrdia Civil i el servei d'ambulàncies acudiren després al lloc de l'accident. L'Amo En

Rafel era un home molt prudent amb el mobilet. De fet era conscient del perill de la carretera i solia voltar per baix de la vila enlloc de transitar per la densa via. Sembla que no hi ha dubtes de què l'espessa boira fou la culpable de la mortal ensopegada de l'Amo En Rafel

El Batle no comparegué a parlar amb els afectats per la desviació de la carretera de Felanitx

Dissabte passat dotze propietaris de terrenys afectats per la desviació de la carretera de Felanitx assistiren a l'Ajuntament per tractar el tema, tal com es va acordar en el darrer ple. Un representant de cada grup menys el PP varen parlar amb els afectats, qui es queixaren i demanaren el perquè el batle no assistia a la reunió. Els grups de l'oposició varen exposar la seva postura i al final el va decidir que varis propietaris parlin amb els que manquen per avisar i que amb la situació de cadascun es pugui

arribar a un acord. Per tant, hi haurà més reunions entre les dues parts. A la reunió de dissabte alguns afectats criticaren durament el fet de què el batle no s'hagués atrevit a parlar amb ells. Bernat Garí estava dins el seu despatx a l'hora de la reunió, segons han apuntat algunes fonts a aquesta revista. En el ple del passat dia 14 s'acordà la creació d'una comissió formada per Salvador Barceló, Antoni Nicolau, Tomeu Oliver i el Batle per a reunir-se amb els afectats.

Homenatge a Sor Francinaina

Dissabte passat les monges de la vila i tot el poble en general reterren una petita festa homenatge per celebrar la beatificació de Sor Francinaina Cirer de Sencelles. A la missa de les set i mitja es va recordar la vida cristiana d'aquesta ja beata i després a Ca Ses Monges va haver-hi una mica de refresc preparat per les Germanes de la Caritat.

Es-Niu

CONCERTS D'HIVERN

Dia 2 de Març: «BOIKOT»

«ES MOLÍ NOU»

Publicació mensual de
l'Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Depòsit Legal
PM: 366 - 1986

Edita:
Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Col·laboren:
Francesc Amengual
Miquel Barceló
Joan Bauçà
Antònia Bauçà
Bartomeu Català
Biel Monserrat
Jaume Nigorra
Jaume Sansó
Père Fons
Catalina Bauçà
Col·legi Públic

Llocs de venda
Ca'n Caminer
S'Estany

Redacció
C. Joan Barceló, 29
07250 Vilafranca

Impresa a
Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28
07 500 Manacor

Els articles publicats en
aquesta revista sols
expresen l'opinió dels seus
autors

A poc a poc i amb bona lletra

Els darrers esdeveniments a l'Ajuntament, amb l'aturada del projecte de desviar la carretera de Felanitx, confirmen la situació precària del partit que governa el municipi. Els líders del PP, a nivell nacional, sermonejaven no fa gaire mesos que les majories absolutes no eren bones. Després del canvi en el mapa polític local tan vegada el batle de la vila no hi estarà massa d'acord amb aquesta tesi, amb els resultats del darrer ple en mà. Fa dos mesos el tema de desviar la carretera de Felanitx quedà paralitzat després de què els grups de l'oposició PSM, UM i el Grup Mixt demanassin que abans d'aprovar-se el projecte el batle explicàs la desviació i arribés a un acord, o al manco parlàs amb els trenta un propietaris de terrenys afectats pel que serà el nou traçat.

En el ple del passat 14 de febrer el projecte tornava a estar a l'ordre del dia sols amb la variació de què dels 31 afectats fins aleshores només onze havien donat el consentiment a cedir els terrenys. A partir d'aquí, Bernat Garí es va basar en què el dia següent, dia 15, finalitzava el termini per contractar l'obra, pressupostada en desset milions. durant quasi una hora de debat no va haver-hi acord. PSM, UM i Salvador Barceló no volgueren aprovar un projecte sense que la majoria de propietaris, afectats per possibles expropiacions i no es repetissen conflictes com el de la plaça nova, en clar avís de què a poc a poc i amb bona lletra el PP podrà governar fins a finals del present mandat. Si en canvi cerca l'enfrontament directe i fa orelles sordes correrà el perill d'abocar-se a un precipici. Fa molts d'anys que la carretera de Felanitx és un perill com per ara resoldre el problema en dos dies, per molta d'urgència demagògica se li vulgui donar a l'assumpte.

Sor Margalideta, una institució

Als 90 anys i després de 4 d'estar a la vila, moria Sor Margalideta, una monja que és i serà recordada per la majoria de vilafranquers, ara adults, per la seva estima i dedicació als més petits. Quans de majors no hauran après a escriure les primeres lletres de la seva mà. Generacions de pares i fills començaren a caminar amb peu ferme, baix la seva mirada. Qui mai no es va sentir captiu de la simpatia de la popular i estimada «Sor Margalida?». De figura menuda i sempre amb cara alegre, omplí d'il·lusió l'al·lotgea que any darrera any passà per la seva escola.

«Sor Margarita» va nèixer a Pollença però ha passat més de la meitat de la seva vida a Vilafranca, sempre disposada a servir als demés. La mainada d'aquesta vila, ja adulta, la despedí honorosament en una clara prova de què «Sor Margalideta» ha estat una institució per aquest poble.

Treballar sa pedra

Pedres guapes foradades
pedres sense foradar,
pedres que se poden adobar
guapes quan estan posades.

De pedres una paret
i una casa peredada,
que amb una guapa entrada
i un jardí arregladet.

Sa paret guapa es mirada
lo guapo se fa mirar,
disfruta es qui la fa
i per molts es recordada.

De pedres és sa muntanya
que s'altura fa mirar,
és més guapa quan sa banya
com ses penyes de la mar.

Hi ha feines molt ben fetes
no diven qui les va fer,
valor més de lo que ets arquitectes
i poc cas les han sabut fer.

Sa manera que està posada
regular, bé o millor,
no es fàcil coneixer-ho
lo ben fet sempre agrada.

Qui té gust pregunta
a alguns els hi basta mirar,
fa guapo es rompre junta
amb pedra que es pot adobar.

Sa pedra viva és dolenta
sa que ha de mester adobar,
sa que té cara es presenta
i dóna gust de posar.

Hi ha bons paredadors
ninguns fan sa feina igual,
segons es material
gust i no esser nirviós.

N'hi que totes les van vé
que les posen com a tires,
amb forats i poques mides
això tothom ho sap fer.

Tenir gust i voluntat
se troben bé amb sa feina
es dia passa aviat
com ses hores des diumenge.

Moltes pedres preparades
a gust des qui fa sa paret,
sinó és així moltes vegades
l'amo ho troba feixuguet.

De ses columnes quadrades
lo guapo és lo des mig,
que es forats quedin petits
i poques esquerdes aficades.

Unes columnes rodones
pocs que puguin dir «en sé»,
passar dies i estones
a fi de què quedin bé.

Aprendre de fer paret
no és de tot equivocacat,
basta un martell petitet
i un fil un poc estirat.

Sa feina

Sa nostra vida sa guia
com es nostre cervell vol,
que comença es dia
amb s'enorme clar des sol.

Lo guapa que és sa claror
i lo que poc que l'enyoram,
quan es dia començam
ja frissam d'acabar-lo.

Qui aconseguix una carrera
fa sa feina de senyor,
un respecte superior
poca feina i lleugera.

Així és sa majoria
dins sa nostra humanitat,
sempre menos s'ha pagat
es qui més ho mereixia.

Sempre és sa feina més bruta
des tracte menos humà,
es més intel·ligent disfruta
casi sempre de mandar.

Qui ets estudis resisteix
per bon cap o intel·ligent
aqueix sempre va lluent
de feina feixuga res.

Qui en sa vida no és sortat
més feia i perjudicis,
sa sol tirar en es mal vicis
i sol viure amargat.

N'hi ha dins sa societat
que el solen treure de punt,
li solen fer es feix damunt
en què el vegin aturat.

Lo que se sol aprende bé
sol esser fumar i beure,
a qualcul l'arriben a veure
que casi tomba pes carrer.

Envers de donar-els-hi auxili
molts així mos comportam,
així rep sa meva família
que molts ho veim i callam.

Que té culpa s'autoritat
poden dir que sí o que no,
que fa sa religió
on és sa fe i bondat?.

Lo bo ho tenen retirat
perquè diven que és dolent,
amb mentides duen sa gent
que ja poden tenir tancat.

Qui té una fe viva i forta
no importa si o no combregui,
es veure com se comporta
en què sigui fora de l'església.

Pocs i tenen bona vida
les basta mandar i cobrar,
quina feina fan que siga
humana i de valorar.

Si fan res és per cobrar
com caminen, quina fe,
es més dolents són per mandar
i des càrrec aprofitar-se.

Enlloc d'ajudar a sa gent
sa que més ho necessita,
són, senyor suficient,
pastors de guarda petita.

Pastor que no té ovelles
pot anar totsol fora ca,
supós que queda ben clar
dotbers i gorres vermelles.

Quin camí sa humanitat
quin demà que mos espera,
mentida, droga i falsetat,
una guerra verdadera.

No se si equivocacat
amb poques coses que he dites,
menos mal que s'autoritat
agafa ses rates petites.

Com coronar alzines

De la mà d'En Guillem Murtero i N'Andreu Sobrassada anàrem un bon dia de Sant Sebastià a coronar alzines a Sa Moleta. Diuen els entesos en la matèria -o sia En Guillem i N'Andreu- que a finals de Gener és el millor temps. Hem cregut convenient deixar constància gràfica i escrita de com dur a bon port una feina tan artesanal com aquesta per a què les generacions properes, puguin dur a terme tan digne labor ecològica, en cas de què les urbanitzacions o camps de gols ho permetixin.

- Per què les coronau?
- Mira aquestes alzines eren molt velles i feia falta, per a què així puguin donar pas a treure ulls nous.

- El seu creixament se desenvolupa ràpidament, o pel contrari és molt lent?

- És lent, molt lent.

- Quin temps ha de passar per tornar a agafar l'antiga forma?

- Poden passar entre deu i quinze anys.

- S'alzina es pot empaltar?

- Sí, es pot empeltar d'aglanera.

I una vegada haver acabat, optarem per fer foc i torrar un troç de llom i xuia, acompanyat d'una botella de vi i quatre olives trencades -faltaria més- que no tot ha d'ésser feina a n'aquesta vida.

Textos i fotos: Xesc Amengual

- I una vegada haver tret ulls nous s'ha d'anar exsaquellant.

- Quin temps s'ha d'esperar?

- Normalment es deixa que creixi al seu propi capritxo fins l'any següent.

- Per quina part sol treure els brots nous?

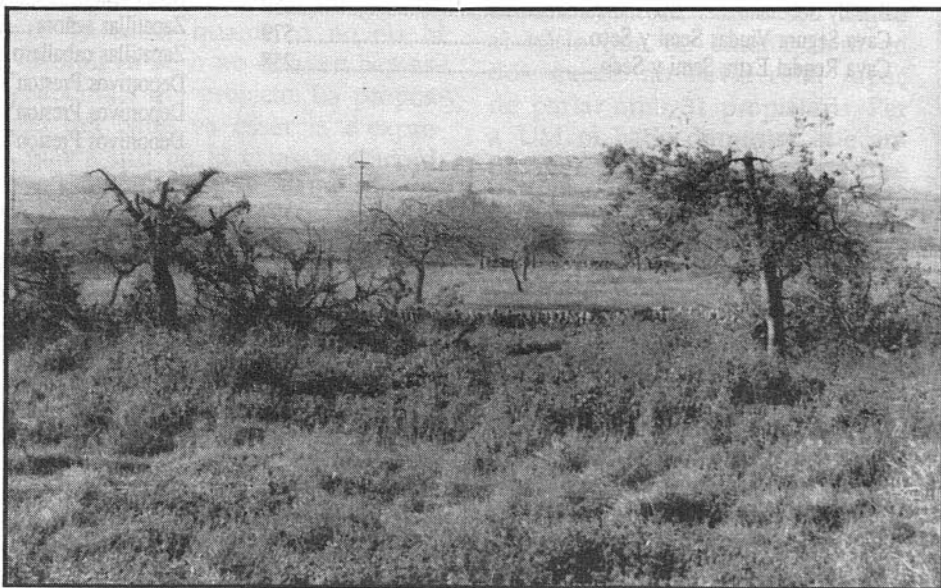
- Casi sempre sol ésser per allà on té un ull.

- De quina manera s'ha d'anar exsaquellant?

- S'ha d'anar exsaquellant per la part de dedins, perquè la part de defora pugui agafar l'antiga forma.

- I dedins per què es buïda?

- Perquè quedi lliure del Sol, de l'aire i de l'ambient.

OFERTAS DEL 16 DE FEBRERO AL 1 DE MARZO

ALIMENTACIÓN

Café Brasilia Superior 250 gr.....	159
Cola-Cao Vit 400 gr.....	148
Chocolate Torras 150 gr. Almendra Avellana.....	88
Chocolate Torras 150 gr. Leche extrafino.....	81
Madalenas Valencianas «El Despertador» 12 u.....	105
Sabaos «El Despertador» 9 u.....	133
Creca de cacao Dama de España 220 gr.....	84
Atún Claro en aceite «La Onza de Oro» R0100 pack 3 u.....	198
Mejillones Escabeche «La Onza de Oro» R0100 pack 3 u.....	215
Alubias, lentejas y garbanzos Lozano Kg.....	83
Sopa La Familia 250 gr.....	47
Comida para perros Royal Chien Practic 5 kg.....	979
Comida para perros Royal Chien Quotidien 5 kg.....	994
Comida para gatos Royal Chat Croquetas 1'5 kg.....	416

BEBIDAS Y LICORES

Coca cola 1'5 l.....	122
Coca cola S/R pack 6 u.....	193
Cerveza Faxte lata L.....	148
Vino Los Molinos.....	124
Brandy 103 Etiqueta Blanca.....	631
Brandy Soberano.....	659
Cava Segura Viudas Semi y Seco.....	579
Cava Rondel Extra Semi y Seco.....	258

CREMERÍA

Yogur Danone natural con azúcar Agrup. 8 u.....	199
Yogur Danone Sabores Agrup. 8 u.....	199

CHARCUTERÍA

Jamón cocido Oscar Mayer 1 kg.....	975
Jamón serrano S/H Oscar Mayer 1 kg.....	1.399
Jamón serrano C/H Oscar Mayer 1 kg.....	870
Salchichas Wiener Oscar Mayer 5 u.....	136
Queso Mallorquín Grimalt 1 kg.....	890
Queso Manchego tierno Miraflores 1 kg.....	960

CONGELADOS

Patas nº 1 Oliver 1 kg.....	1530
Calamar pequ. nº 5 Oliver 1 kg.....	175
Rodajas de merluza Oliver 1 kg.....	325
Gamba langostinera Pescanova 1 kg.....	1.380

PERFUMERÍA Y LIMPIEZA

Jabón Dermo Shim 1.....	242
Pañal Moltex ultraseco T. Gde. 30 u.....	729
Papel Higiénico Scottex Pack 12 u.....	399
Servilletas Scottex 100 u.....	90
Norit 1 verde y azul.....	282
Limpiahogar Unagras 2 l.....	94

BAZAR

Secador profesional Kurni C/Difusor.....	3.235
Radio despertador Oskar.....	1.842
Vídeo Sanyo Mod. 6100.....	58.852
Televisor Sanyo 14''.....	32.223

TEXTIL

Chandal niño-a talla 4-6.....	995
Batín señora.....	2.995
Camisas vaqueras caballero.....	2.500
Pantalones caballero.....	950
Pijamas Bebé desde.....	995
Mantas Mora plaza.....	1.600
Mantas Mora matrimonio.....	3.250
Toallas sábana.....	995
Toallas baño.....	675
Toallas lavabo.....	325
Toallas tocador.....	85

CALZADO

Botas señora.....	575
Zapatillas señora.....	575
Zapatillas caballero.....	595
Deportivos Preston's Caballero.....	1.500
Deportivos Preston's Cabalero.....	1.500
Deportivos Preston's niño.....	1.100

MENAGE

Cuadros 18x24 surtidos.....	525
Tabla de planchar Mod. Líder.....	1.395
Jgo. 7 piezas vasos+jarra octime.....	824
Jgo. 7 piezas vasos+cubo hielo Octime.....	895
Batería vitrificada 8 ptzas. Magefesa.....	3.500
Cristalería Boreal 24 pzas.....	995
Vajilla Trianon Blanco 20 pzas.....	1.995
Plato hondo y llano Trianon.....	115
Plato poste Trianon.....	94

Oferta en cuadros y platos Trianon. Llévase 3 y pague 2

Els carrers, de cada dia pitjor

(Redacció).- El mal estat dels carrers de la vila estan provocant les queixes dels veïnats que veuen com de cada dia Vilafranca es va semblant a un cràter de volcàn. Llevat dels carrers recentment asfaltats per les obres del clavegueram, la gran majoria dels carrers tenen l'asfaltat molt deteriorat i estan plens de clots. L'excusa municipal sembla ésser de què per arreglar-los s'haurà d'esperar a què es facin les obres del clavegueram per cada un dels carrers.

El carrer Rocabertí de dalt a baix i bocins dels Marquès de Vivot, Principal, Reis de Mallorca, Sa Creu, Sant Josep, Jaume I, Aigua, Miquel Barceló, Santa Bàrbara i Ponent, són, entre altres els carrers més afectats per la manca d'esment de l'Ajuntament pel que fa a la conservació de les vies públiques. Això sense tenir en compte la gran quantitat de carrers que encara esperen ser asfaltats per primera vegada.

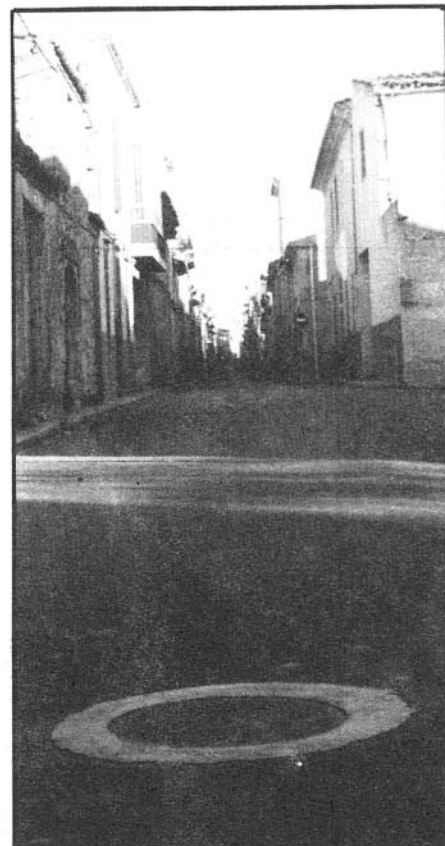
Un fet destacable, seguint amb el tema de l'estat dels carrers, és que l'asfaltat a alguns carrers que foren arreglats durant l'estiu ja se crivellen i han començat a sortir els clots, (veure foto de portada)). El carrer Bonany i el de Sant Martí són els més afectats. Allà on es varen fer les síquies sembla que no es va pitjar bé el «relleno» i ara l'asfalt s'endinsa.

Paralitzat el projecte de desviar la carretera de Felanitx

La carretera de Felanitx no serà desviada del centre del poble mentre la majoria de propietaris de terrenys que es veuran afectats pel nou traçat, que anirà per baix del cementeri i connectarà amb el carrer Ermità Agustí fins arribar davant el quarter de la Guàrdia Civil, no hi estiguin d'acord en la seva majoria. Així ho demanaren els quatre regidors del PSM, Antoni Nicolau d'UM i Salvador Barceló del Grup Mixte en el ple que tingué lloc el dia dels «enamorats». Després d'una hora de discussió el batle no va poder convèncer a l'oposició de què l'obra s'havia de contractar urgentment ja que el dia següent acabava el termini donat pel Consell Insular, qui aporta onze dels deset milions que costarà aquesta obra i que havia d'ésser adjudicada a l'empresa «Melchor Mascaró S.A.» de forma directa.

A un ple a començaments de desembre el tema ja va quedar damunt la taula per a què abans de fer res el batle es posàs d'acord o al manco parlàs amb els afectats. Dos mesos després sols onze dels trenta-un propietaris havien signat la seva conformitat. Dels demés, alguns havien contestat de forma verbal i altres, no es va saber quants, o no els hi semblava bé o no estaven ben assebitats del projecte. La proposta del batle va ésser la d'expropiar a qui no hi estessin d'acord, se'ls hi pagués el valor del terreny expropiat i que després paguessin tot el que costàs de demés el projecte amb contribucions especials. Salvador Barceló proposà, igual que UM i PSM que abans de fer res s'havia de contar amb l'opinió favorable de la majoria d'afectats.

El Batle insistí en què al dia següent es tenia que haver contractat o sinó es perdrien onze mi-

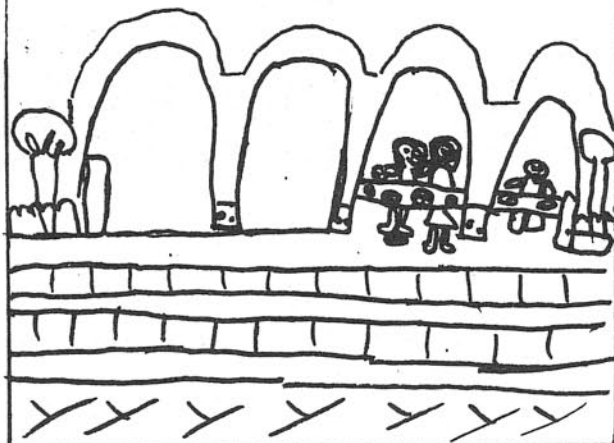
lions de subvenció. Salvador Barceló li recordà que en altres ocasions s'havia demanat pròrroga al CIM i que l'havien donada, «tu tens bons amics allà i segun que te la donaran» li va dir el regidor Barceló. Antoni Nicolau li digué al batle que no entenia com en dos mesos no havia estat capaç de parlar amb 31 propietaris. Per a UM el batle demostrà que era un mal gestor. Pel PSM, en què l'obra era necessària no s'havia de fer amb precipitacions «com a la plaça nova» i que en tot cas si l'obra no s'arribava a fer en el 90 ja es faria en el 91. Al final el batle va perdre la seva proposta i el tema quedà una altra vegada damunt la taula fins que la majoria d'afectats estiguin d'acord amb el projecte, deixant clar que el PP no es feia responsable de la pèrdua de la subvenció.

M. Barceló

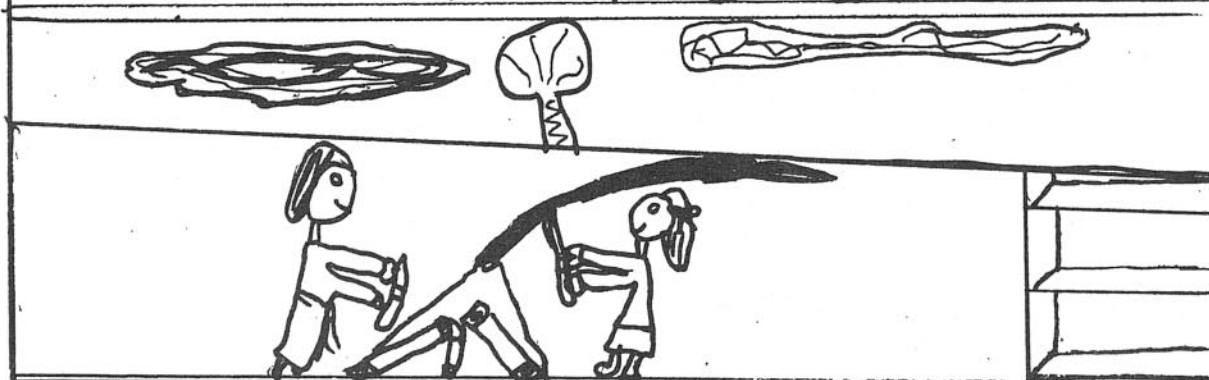
NIVELL - 3^{or}FESTADE SANT ANTONI

Bon dia, la festa de Sant Antoni me va agradar molt hi havia moltes carrosses. La meua germana va anar dins una carrossa hi va guanyar el tercer premi. A l'escola també varem fer una festa molt divertida. A la festa de l'escola hi havia el dimoni de l'ajuntament que nos encalçava per tot. També vengueren les mares i torraren llengonissa i botifarrons.

Festa a l'escola

Festa al carrers

El dia abans de Sant Antoni a l'escola feim un fogaró torram i mengem tots els nens i nenes. També venen les mares i pares

COL·LEGI NACIONAL
3er NIVELL

FESTA

DE SANT ANTONI

A l'escola el dia
de Sant Antoni
varen fer un
fogaro. Els nins
varen fer
casetes i terra-
ren llanguinisses.
Nins es varen
disfressar de di-
moni.

Les carrosses son molt guapes
alguna amb un mè o dori
un dimoni. Alguna amb
persones de la tercera edat.

Festa a l'església

Per a Sant Antoni hi va haver
la festa de les beneides, hi por-
an anar tota la gent que vol-
gues i també tota classe d'ani-
mals.

El dia de sant Antoni
també i havia cavallistes
que varen anar a beneir.

Pep «Torretes» i la seva aventura americana

En Pep «Torretes» va néixer el quinze de Març de mil nou-cents vint-i-cinc en el carrer de Santa Bàrbara d'aquesta vila, fill d'en Pep «Torretes» i Na Catalina de «Sa Penya».

Un que no el coneix, no diria mai que aquest home al llarg de la seva vida ha conegut mig món i no precisament en les comoditats que suposa viatjar avui en dia.

Pausat en el caminar, tranquil en la manera de parlar (després de cada pregunta es produeix un profund silenci com si hagués d'emetre un judici i posteriorment el veredict) per fer memòria dels fets amb una precisió del temps -com si d'un rellotge es tractàs- com si haguessin succeïts aquesta mateixa setmana.

No ho faig gros ni mica si vos dic que En Pep també es ciutadà de la República Argentina amb cèdula d'identitat n° 393.135 en data cinc de maig de mil nou-cents seixanta dos i número de control de la Policia Federal 1.638.005.

-Vaig decidir fer-me ciutadà argentí, ja que a la meua arribada no sabia exactament el temps que m'hi quedaria.

-Era difícil fer-se ciutadà argentí?

-Mira, per totes parts és igual, si coneixes qualcú no hi ha problema, però sinó, te quedes estancat. Jo per sort era amic d'un general, i ell es va fer càrrec i en dos dies ho vaig tenir arreglat.

-Pep, tornem arrera les fulles del calendari, i diguem quin dia partires.

«Vaig partir cap a Amèrica el 22 de gener de 1951, via Barcelona i vaig tornar a Vilafranca el 22 de juny de 1962»

«Estava a Bahia Blanca i el meu primer treball va esser fer feina a la via del tren. Després vaig passar a Telégrafos»

-Vaig embarcar-me el dia vint-i-dos de gener de mil nou-cents cinquanta un, via Barcelona i saps què em va passar?

-Conta, conta

-Idò que a Barcelona vaig topat amb una manifestació d'estudiants allà a les Rambles, t'estic parlant de l'any cinquanta un.

-I què reivindicaven els estudiants, la democràcia?

-Pot pensar, la manifestació era perquè havien pujats els preus dels tranvies, i anunciaven que no es farien responsables dels ferits.

-Segur que hi devia haver la policia?

-Ja t'ho pots imaginar, n'hi havia més que formigues.

-I que repartien caramel·los?

-Ja t'ho pots imaginar, galletes, repartien galletes, no precisament de les dolces.

La conversa transcorre com si l'entrevistat i l'entrevistador estiguessin dins qualsevol cafè de la vila, fent tertúlia amb altra gent a la nostra taula.

-Vaig arribar a Bons Aires el dia desset de març de mil nou-cents cinquanta un.

-On era el teu lloc de residència?

-Estava a Bahia Blanca.

-Quin va esser el teu primer treball?

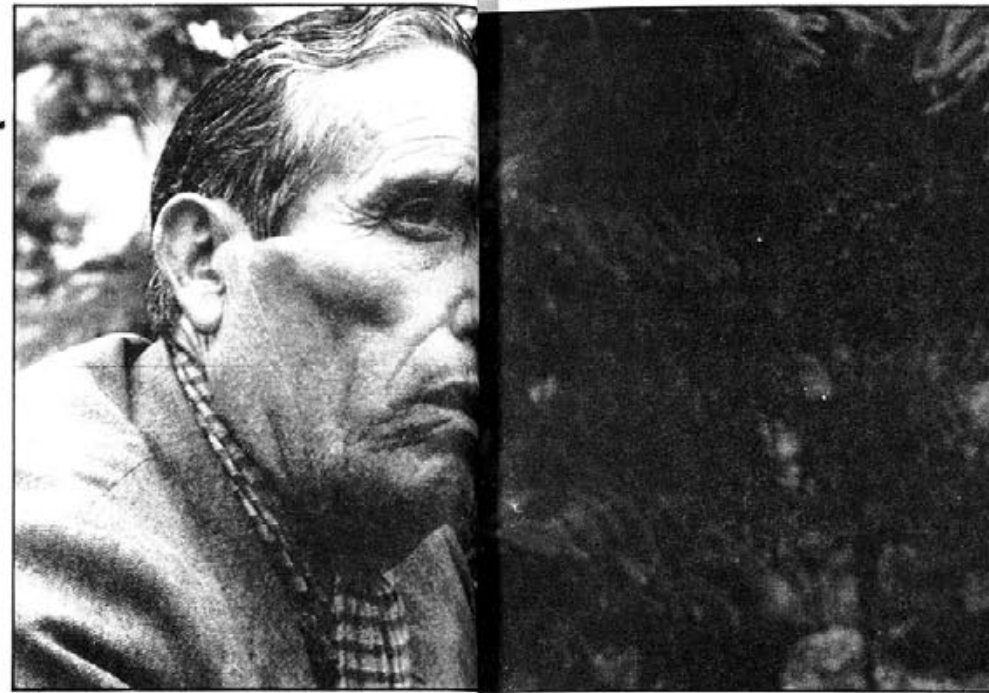
-Treballava a la via del tren.

-Va esser l'únic treball o canviaves?

-Poc temps després vaig estar a «telégrafos» però també en el tren:

Fent memòria me dona l'impressió que en Pep està projectant una pel·lícula de la seva estada per terres sudamericanes, on els personatges, els fets, les situacions, els viu com si a mesura que els me va contant, es tornassin repetir.

-Després vaig anar a treballar a l'Empresa Ferrocarril General Roca juntament amb mil cinc-cents

homes més.

-No els devies conèixer a tots?

-Hi havia tres torns, i aquests mil cinc-cents sols eren en el meu, ara figura't la quantitat de gent que hi treballava.

-Quedares estancat en el lloc de residència, o aprofitares per conèixer nous indrets?

-Durant el mes de vacances aprofitava per conèixer tota l'Argentina.

-Ho devies fer en tren?

-Òbviament, record que en certa ocasió arribàrem a un lloc anomenat Sanate. Aficàrem el tren dins una balsa i el desembarcàrem a Ibicui rumbo a Concordia, i mira com són les coses, que per anar d'una part a l'altra empràrem quatre hores.

-Podries recordar qualche anècdota de la teua estança per terres sudamericanes?

«Les índies criolles, les més velles, el primer que feien quan s'aixecaven era fumar-se en dejú un puro de més d'un pam»

«Les tribus eren molt hospitalàries i el que més apreciaven era els mocadors de seda»

«El temps lliure i les vacances les dedicava a fer excursions per conèixer tota l'Argentina».

«En dues ocasions vaig arribar fins a Rio de Janeiro per veure els carnavals i també vaig realitzar una excursió a la selva del Matto Grosso».

haver acabat l'entrevista, En Pep agafarà de bell nou les maletes i donarà per acabades les seves vacances entre nosaltres.

-A part de recórrer tota l'Argentina també vaig anar dues vegades al carnaval de Rio, i vaig fer una excursió a la selva del Matto Grosso.

-Què recordes d'aquesta excursió?

-Varen esser sis dies inoblidables, record que a la selva no hi havia camí, i els guies duïen un maxete gros i a mesura que entràvem dins la selva anava obrint camí.

-Ho reconesc Pep, m'has deixat fora paraula.

-A mesura que mos anàvem aficant dins la selva trobàrem diferents tribus d'indis i que eren molt hospitalaris.

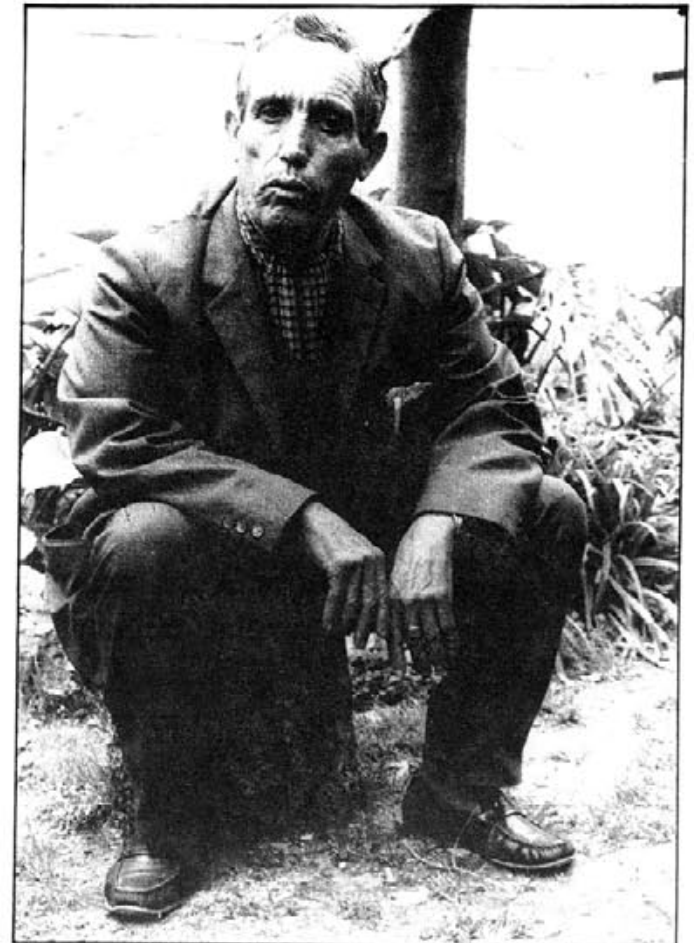
-Vosaltres com corresponíeu en aquesta hospitalitat?

-No t'ho creuràs però el que més apreciaven eren els mocadors de seda.

-Quan tornares a Vilafranca?

-Vaig tornar a Vilafranca el dia dos de juny de mil nou-cents seixanta dos, i vaig anar a treballar en es Molí de Sa Germandat.

Textos i Fotos: Francesc Amengual

En memòria de Coloma Bauzà i de Jaume «De Boscana»

El dia 31 de Gener, ens va deixar per a sempre Na Coloma Bauzà Barceló, una dona que no saben com ho han de dir per dir lo bona que era, pareixia que estava plena de bona fe, donava gust el sentir-la una estona, no agraviava mai ningú, tenia una veu d'àngel. Jo passava molt de gust de fer-li qualche visita, i a ella també li agradava que hi anàs. I ara el que vull dir a la seva família i a tota aquella gent que l'estimava, que ens vegem en el cel i que poguem pregar molts de dies per ella.

Un dia em va dir que havia passat molt de gust perquè havia anat a veure aquesta empresa que havia posat el seu fill, «Ceramicar», i va quedar molt satisfeta. Qualsevol mare ho estaria de veure que el seu fill pot fer una cosa d'aquestes, a més que ha caigut molt bé al poble.

Na Coloma venia de bona

gent, de son pare també es pot dir que era un home molt considerat i molt raonable. Va esser batle el temps de la «Falange» i aleshores tothom el concixia per l'amo En Jaume «de Boscana». Jo vaig sentir a dir moltes vegades a mon pare i a ma mare, «manco mal de l'amo En Jaume «de Boscana» que ens ha salvat En Tomeu». Perquè va resultar que el nostre germà Tomeu era regidor de l'Ajuntament el temps de la República i quan va entrar la «Falange» a tots els qui estaven a l'Ajuntament, mestres d'escola, metges, secretaris o tots els que sabien un poquet més que ell les varen perseguir molt. A tots els falangistes el primer que els varen fer va esser donar-lis un fusell a cada un, i forçat el volien fer servir. Un dia una partida de falangistes varen anar a ca nostra fusell amb mà, i varen trobar a ma mare asseguda que cosia, i l'hi de-

manaren on era En Tomeu, ella els va dir que no ho sabia, però del susto la roba que cosia li va caure a terra. Un va dir que «si d'aquí al vespre no es presentava a la Falange ja se'n cuidarien de venir a cercar-lo». Ja vos podeu pensar com estava d'assustada aquella dona. Quan va arribar En Tomeu li varen dir el que passava i demanà a mon pare a veure ara què ferien. Mon pare va dir que el millor era presentar-se en es batle ja que és un home molt considerat i serà el que et donarà més bon camí. En Tomeu se'n va anar a ca's batle i li va dir el que havia passat, el batle li contestà que es posàs tranquil que ell l'acompanyaria a la Falange i «ja veuràs com no et passarà res». Es varen anar tot dos cap a la Falange, hi va haver una partida de falangistes tots amb els fusells a les mans i que pareixien gallets de brega. L'amo En

Jaume va demanar que passava, i va respondre un dient que l'hi havien preparat dos tassons d'oli de ressinó, ja vos podeu imaginar aquell jovenet que només tenia divuit anys l'assustat que estava, ell veia que no n'hi havien posat una gota més perquè no hi cabia. Però l'amo En Jaume de Boscana en aquell moment va sobre emprar el càrrec que tenia i va fer que sa raó anàs per on tocava, i va dir «En Tomeu es beurà es que vulgui i es que no vulgui vos ho beureu vultros». No tots els batles que hi ha hagut a la vila han estat com aquest, ja que n'hem tengut que els hi ha agradat més un duro dins la seva butxaca que deu dins sa d'un altre. L'amo En Jaume va sobre gordar a molts de moltes penes.

Catalina Estrany

FOTOGRAFIES

JOAN JAUME

Bodes, comunions, batiments, recordatoris, fotos carnet, reproduccions, ampliacions, revelats aficionats i tota casta de fotografies

Pere Fons

Pluralisme

L'Església catòlica cerca la pluralitat dins ella mateixa. Tot ja ha d'estar bé, venga del Llevant o del Ponent, tot és bo; l'Església bufa dins qualsevol trompeta.

Trompetes mig retirades, rovel·lades, deixades per impossibles, moltes vegades contràries a l'avang, avui es tornen posar en marxa, ferro vell, tot serveix, tot va bé.

Però és curiós que serveix més el d'una tendència que el d'una altra. Dins aquest pluralisme hi ha unes preferències marcades. Es certa indrets, com aquí a Mallorca, són més consentides que acceptades, més tolerades que volgudes. És més allò que solem dir popularment: «banyut consentit...».

Els llocs de esclesiàstics mundials, avui si poden, si no troben fort, se poblen d'arbres malaltissos, dèbils, tocats per tradicions pudentes, no de cap manera nascudes de fonts primitives, autèntiques.

Avui s'intenta retirar tota possible resposta, tota veu discordant i tota postura radical.

La caritat va trepitjant la Justícia, el conformisme i les ganes de benestar immediates ofeguen la lluita.

Ja ens bevem la dependència com que beure un tassó d'aigua. Els «missatges» d'un temps es converteixen en els esclaus d'avui. I l'Església calla aquest fenòmen i qui calla hi consent.

I hem arribat a un moment que el mateix sacrament de la «Confirmació», que ha estat hi hauria d'esser un despertador de consciències, s'ha convertit en un adormidor, amb un tranquil·litzador, en un ridícul, en la salvació de les «tres aves maries».

Una rondalla depravada

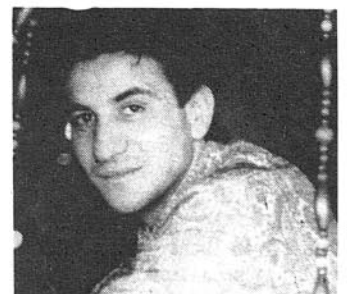
El sentit de la vida

Dins la vida tots tenim la mateixa sort, uns es dediquen a viure i els altres a morir per viure, molts, quasi tots, al cap i al fi, a sobreviure. Dins cada moment volem fer el possible per fer-ne l'instant més inoblidable... I és que la vida és massa cruel per no aprofitar els moments agradables!

Per demostrar-vos que no m'equivoc mirau que fa la gent per sortir-ne recordada, si més no, admirada. Un bergantell de 30 anys i veí del poble de «Martos» (més conegut fa una partida d'anys per la seva mostra de racisme, quan pegaren foc als habitatges de les famílies gitanes) doncs aquest home singular es dedicava a robar totes les bragues i sostens que trobava a l'abast de les seves mans. Quan fou detingut pels efectius de la «benemèrita» tenia en el seu poder 66 bragues i un nombre indeterminat de sostens. Sense cap dubte aquest home no entrarà dins el llibre «guinness» de «records» però al manco serà recordat com «el lladre de les bragues». També un altre bergant, aquest de Ciutat, que empenyat de sentir a la sogra, un bon dia va decidir posar-la amb escabetxo, l'hi enfonsà un ganivet al ventre fins que aquesta deixà de respirar. Quants gendres frustrats no voldrien copiar a l'«assassí de la sogra»?

També un altre cas: fa una partida d'anys uns veïns alarmats per l'olor que es sentia al seu edifici, decidiren trucar el «091». La sorpresa fou majúscula quan descobriren que la propietària d'aquesta vivenda era una meravellosa velleta de 80 anys que tenia més de 5 tones de bosses plenes de fems urbà, però el destí de tots aquests fems era humanitari: es contaren més de 70 moixos. Sense cap dubte aquesta senyora donà mostra d'un ecologisme urbà molt propi. Uns dels darrers casos que han conmovut l'andalús govern de Madrid ha estat el cas del germà del vicepresident de l'anomenat estament. Doncs aquest «sevillano» era un pobre aturat fins el 82. A partir d'aquest any el seu germà Alfonso l'introduí dins la més eficaç matèria governamental: el tràfec d'influències, Juan Guerra passà d'esser el més faltat al més sobrat. Després d'aquest repàs per un parell de casos aïllats dins un caramull força nombrós, deixaria aquest article amb una pregunta, o dues: creis que per donar sentit a la vida no ens podem permetre el luxe de fer qualque parlada?, i en vista de tot això, no creis que «per tres dies que ens queda de vida, (i n'hi ha dos d'ennuvolats) no val més donar mala vida que passar desapercebuts?».

Donau sentit a la vida, feis coses, rompeu esquemes. Visquem, la vida encara que sia depravada.

Jaume Sansó

La lliga a la recta final

VILAFRANCA, 2
PORRERES ATC., 2

ALINEACIÓ: Fosc, Margoi, Torretes, Cuxiné, Huguet, Gudi, Neskens, Mesquida, Montserrat, Senyoret i Damià.

CANVIS: Moleta entrà per Damià en el m.42 del segon temps.

TARGETES: Senyoret, Gudi i Montserrat.

ACTUACIÓ ARBITRAL: Regular. L'àrbitre es presentà coix al partit. Va seguir de lluny el joc, va permetre les contínues protestes dels visitants i allargà el partit sense massa raons, uns quatre minuts. Així i tot la seva actuació no va influir en el resultat final. Al final dos incontrolats intentaren acostar-se al col·legiat però la directiva ho impedí.

GOLS: 1-0 m.6 Damià llança un córner des de la dreta i Senyoret ben situat al segon pal remata a gol. 1-1 en el m.16. 2-1 m. 55, contracop del Vilafranca, Senyoret centra la pilota a Damià que s'interna dins l'àrea i marca per baix. 2-2 m. 93 barrull dins l'àrea local que resol un davanter porrerenc.

Mal partit del Vilafranca

en el primer encontre de la segona volta. Es jugà molt en el centre del camp i les millors ocasions de perill local arribaren a pilota aturada. El Porreres Atc., ja deiem que era i és un aspirant als primers llocs. Durant tot el partit es va demostrar molt combatiu i en ocasions violents.

Margoi pel Vilafranca va estar a punt de marcar en el m.29 de la segona part, cosa que hagués pogut sentenciar un partit de molt poc joc i de moltes protestes i algunes provocacions del porrerencs «ciutadans» que per desgràcia trobaren resposta en varis jugadors locals. Durant el partit es varen dur a terme molt poques jugades de perill tant d'un com altre equip. Al final amb el 2-1 el Vilafranca es va tancar porta endins i renuncià a l'atac esperant que l'àrbitre pités el final. Un final de partit que no arribava. En el m. 88 un baralla entre defenses locals i davanter visitants estigué a punt d'acabar amb una autèntica «tangana». El m. 93 una sèrie d'errades de la defensa i després d'un barull, el Porreres marcà el gol de l'empat a dos i acte seguit l'àrbitre assenyalà el final del partit. El Vila-

franca va perdre de forma prou innocent un valuós positiu que al final de lliga ben bé podria fer falta.

CA'N PICAFORT, 4
VILAFRANCA, 1

ALINEACIÓ: Fosc, Margoi, Gudi, Huguet, Cuxiné, Torretes, Neskens, Montserrat, Mesquida, Senyoret i Damià.

CANVIS: Pellé entrà per Huguet en el m.14 del segon temps i en el m.22 Barraques substituï Margoi.

ACTUACIÓ ARBITRAL: Dolenta. El segon i tercer gol del Can Picafort foren aconseguits en fora de joc en opinió dels nombrosos aficionats locals que assistiren al partit. Va perdonar un penal al Vilafranca just abans d'acabar la primera part. S'equivocà en alguns fores de joc i provocà al públic visitant. Expulsà a Senyoret en el m.15 del segon temps per insults i mostrà targeta groga a Damià i Margoi. Un jugador del Can. Picafort va veure també la doble amonestació. Assenyalà cinc faltes contra el Vilafranca per reiterades protestes i no sempre establí el mateix criteri per castigar les entrades fortes.

GOLS: 1-0 m.15 falta a la

frontal de l'àrea del Vilafranca la pilota pega a un defensa i finalment remat d'un davanter picaforter a gol. 1-1 m.42 Montserrat, resol amb xut creuat a la part esquerra de la porteria després de varis rebutjos de la defensa i el pal. 2-1, m.6 del segon temps, penal de Cuxiné. 3-1, m.18 segona part, en fora de joc. 4-1 m.25 en una badada de la defensa, Fosc queda venut davant la davantera local, que protestà el fora de joc.

El Vilafranca va perdre una de les millors oportunitats per aconseguir qualche positiu en una de les cinc visites que sols té per realitzar en aquesta segona volta. En què l'actuació arbitral fos prou dolenta, no es pot culpar de forma total a l'àrbitre de la clamorosa ensopçada d'un equip que semblà anar a Can Picafort en viatge turístic que no conscienciats de què era precis puntuar. Després del trist espectacle ofert, crec que l'ascens ja serà qüestió de qualche miracle. Amb sobrades ganes de protestar, el Vilafranca es va mostrar, sobretot en la segona part com un conjunt romput. Certament, el camp de futbol es

semblava més a un camp de motocros que a un rectangle de joc o més bé, a un suburbi tercermundista. Així i tot la manca de coratge, i les ganes de protestar dels vilafranquers foren suficients per suspendre a tot un equip que fins ara es mostrava com a candidat a l'ascens. El partit començà amb domini vilafranquer. Dues rematades consecutives al pal, en els primers minuts, foren replicades d'igual forma pels picaforters. Després de l'1-0 el Vilafranca cercà l'empat i ho trobà abans d'acabar el primer temps. Una primera part de joc magre i on les protestes cap al col·legiat feien presagiar un segon temps on els vilafranquers feren tot el possible per fer-se amb les antipaties d'un àrbitre que s'estalvià algunes targetes cap els nostres jugadors canviant-les per faltes. En el m. 6 de la segona part un penal de Jaume Cuxiné va fer possible el 2-1 i, d'aquí al final els ju-

gadors de la vila es dedicaren més a protestar que a intentar jugar dins aquell sembrat de patates. En el m. 15 Senyoret va veure la targeta vermella directa. Poc a poc les protestes del públic vilafranquer foren més constants i reberen l'enfotement de l'àrbitre. Més tard el col·legiat va estar a punt de rebre una pedrada d'algun incontrolat visitant, mentre en el camp els vilafranquers sense saber on era el nord, es dedicaven a protestar una i altra vegada. Això no vol dir que no ho fessin en ocasions de forma totalment justificada, però de cap manera es pot consentir el comportament d'alguns jugadors que més que fer bé al club, estan justificant els sis anys d'autocastigament del club a no competir en les lligues de futbol. Les males herències i els mals vicis començaren a surar de forma perillosa a l'entorn del Club de Futbol.

Quatre equips per a dues places d'ascens

(Redacció).- La lliga a la Tercera Regional ha arribat a la darrera etapa amb quatre equips que lluiten per fer-se amb els dos primers llocs. L'equip que quedi campió pujarà directament a la Segona Regional i el segon haurà de disputar la plaça d'ascens al segon classificat del grup A de Tercera Regional i que pertany a equips ciutadans. El Vilafranca depen del que facin Porreres i Lluçmajor i haurà d'intentar guanyar dins el camp d'aquests dos, això sense deixar-se massa punts en els vuit partits que li resten. El Porreres Atc. és també un aspirant i cal tenir-ho en compte. Dels partits que els hi resten a aquests quatre equips n'oferim el calendari que queda fins arribar a final de temporada.

LLUCMAJOR

Casa
Can Picafort
Vilafranca
Altura

Fora camp
Porreres Atc.
Sencelles
Llubí

Escolar
Porreres

PORRERES

Casa
Vilafranca
Altura
Lluçmajor

Fora camp
Sencelles
Llubí
Escolar
Margaritense

PORRERES ATC.

Casa
Lluçmajor
Colònia
Sencelles

Fora camp
Ariany
Sant Joan
Can Picafort

VILAFRANCA

Casa
Altura
Margaritense
Ariany
Sant Joan

Fora Camp
Escolar
Porreres
Lluçmajor
Colònia

Sols tres gols al colista

VILAFRANCA, 3
SENCELLES, 0

ALINEACIÓ: Fosc, Cuxiné, Gudi, Huguet, Torretes, Margoi, neskens, Damià, Montserrat, Mesquida i Amador.

GOLS: 2-0: 1-0 m.7 Mesquida. 2-0 m.11 Neskens. 3-0 m. 18 Montserrat.

ACTUACIÓ ARBITRAL: Molt magre. Deixà d'assenyalar dos penals com dues catedrals i fou incapaç de córrer.

Excel·lent jornada pel Vilafranca i no precisament per la seva còmoda victòria davant un colista que es presentà a jugar amb deu jugadors, sinó per la derrota dels dos primers classificats. El líder Lluçmajor ensopegava per 3-0 a Sant Joan i el Porreres feia el mateix per 2-0 davant el Porreres Atc. Per altra banda les obres del túnel semblaven començades i un llarg enfiloi d'arbres ja estaven sembrats al voltants del camp. Pel que fa al partit poques coses que contar. El Vilafranca es va dedicar a assegurar el partit en els primers vint minuts i després va passar per un període de relax i d'infortuni en les contades ocasions en què arribarien d'una forma clara a la porteria contrària. En el m. 7 una jugada de Pep Neskens per la dreta acabava en centre al segon pal on S. Mesquida rematava de forma implacable al fons de la xerxa. Quatre minuts després en un clar penal, el mateix Neskens aconseguia el 2-0 i set minuts després una nova jugada del mateix centrecampista, també amb jugada per la part dreta i amb centre cap a Montserrat que no desaprovà l'ocasió. En el m. 22 la defensa treu amb les mans una pilota de gol i l'àrbitre pitja falta en contra de forma descarada. D'aquí al final el Sencelles es va tancar i intentà allunyar el perill que arribava en contades ocasions.

El Llubí apallissat

VILAFRANCA, 6
LLUBÍ, 0

ALINEACIÓ: Fosc, Torretes, Huguet, Gudi, Cuxiné, Mesquida, Neskens, Margoi, Pellé, Montserrat i Damià.

TARGETES: Per Mesquida en el m.69 per entrada a un contrari.

SUBSTITUCIONS: Biel Fraret entrà per Huguet en el m. 60 i en el 73 P. Creveta per Margoi.

ÀRBITRE: Regular, deixà de pitjar un penal clar al Vilafranca i perjudicà a l'equip local en varis fores de joc. Pel demés, molt millor que els darrers que han passat per la vila.

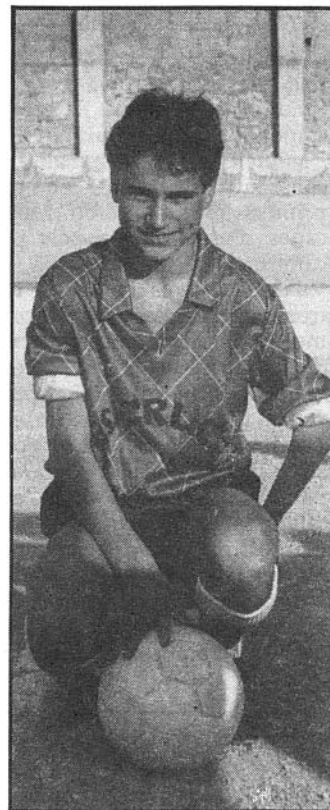
GOLES: 1-0 m. 18 jugada de Monserrat per la dreta centra a Mesquida que xuta fort rebutja el porter i Damià molt oportú marca. 2-0 m. 26 treta de cantó de Pellé al cap de Neskens que marca. 3-0 m. 28 jugada triangular entre Neskens, Mesquida i Damià, aquest darrer centra des de la banda i Neskens remata a gol. 4-0 jugada de Montserrat pel centre deixa la pilota a Damià que xuta fort i ras i marca en el m. 45. 5-0 m. 77

Mesquida després d'una internada dins l'àrea. 6-0 m. 80 Pellé a centre de Damià qui havia fet una jugada personal per la banda esquerra.

Amb una defensa segura, una mitja ben pivotada per Neskens i amb una davantera molt eficaç, amb un Montserrat magistral, el Vilafranca oferí un horabaixa de bon futbol, tal vegada el millor partit de la temporada dins la vila. Els primers quinze minuts foren de domini altern però, després d'encetar amb l'1-0 el Llubí deixà d'existir. El Vilafranca venjà la seva primera derrota de la temporada apallissant el rival. Els llubiners en les contades ocasions que arribaren a porta les seves accions es toparen amb un Fosc prou segur i amb una defensa que feia poques concessions. El Llubí es va obrir molt i va permetre que la mitja vilafranguera jugués així com volgués. Els coheters que mai falten a animar «La Vila» s'ho passaren bomba. El 6-0 ha de ser una infecció de moral de cara a la visita a Capdepera.

Fútbol Base

Després de tres derrotes consecutives, per 2-0 a Montuiri i a Can Picafort i per 1-2 dins la vila contra l'Algaida, els alevins han aconseguit en els dos darrers partits, guanyar per 2-0 al Petra i dissabte passat empatar 1-1 dins el camp de Felanitx. Biel Matas (a la foto) és el màxim goleador i el vertader motor de l'equip alevín que partit a partit es van compenetrant i perfilant un bon equip. A la classificació segueix en mig de la tabla ja una mica allunyat dels darrers llocs. Els benjamins malgrat a seguir perdernt el partits van progressant de mica en mica. Alguns jugadors ja es preparen per a l'any qui ve passar als alevins i els demés ja tendran una mica més d'experiència. En el partit jugat dissabte passat a dins la vila front el Petra, malgrat perdre per 2-4 realitzaren un excel·lent partit. A la classificació en els darrers llocs.

Dissabte, final del Campionat de futbolí de Ca Na Caia

(Redacció).- El proper dissabte es jugarà la final del Campionat de Futbolí Ca Na Caia que començà fa un parell de setmanes amb la nombrosa participació de 26 parelles. Aquest cap de setmana passat es jugaren els partits per arribar a la final entre les parelles formades per: P. Portell-J «Caragol», M. «Creveta»-T. Portell, Pepe-G. Senyoret, Montserrat-S.Oliver, G. «Molí»-B. «Fraret», T. Chapi-ra-X. Garcías, A. «Caminer»-Ll. «Forner» i T. Gayà-A. Font. Entre divendres dia 2 i dissabte 3 es resoldrà el final d'aquesta animada competició futbolinera. La parella

guanyadora se'n portarà 15.000 pessetes, 10.000 la segona i 5.000 la tercera. També per aquestes parelles hi haurà botelles de «Ballantines», encenedors, jerseis i bolígrafs donats per Salvador «Morei». Del quart a l'octau lloc hi haurà jersei i bolígraf, els classificats en els llocs 9 i 10 tendran jerseis. Les demés parelles també tendran premi. La final de dissabte començarà a les deu i mitja del vespre i serà jugada per Pepe-G. Senyoret i S. Oliver-Montserrat mentre que pel tercer i quart lloc lluitaran Ll. Forner-A.Caminer i Julià-P. Porterll.

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEM a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmaren un Acord Institucional pel qual es comprometen a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears** i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEM els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobriment de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEM il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEM el suport i la col·laboració de tots a la **Campanya de Normalització Lingüística** que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear, C/ Impremta, 1
Tels. 72 32 99 - 71 48 57 Fax: 71 93 85 07001 Palma de Mallorca

I Aniversari del Rancinc Club T.R.-Vilafranca

El dia 5 de febrer de 1989, fa ja un any, que va esser constituït legalment el Club. Un any carregat d'experiències i curses, perquè no dir-ho, un any d'anar de «novatos» també, però que amb il·lusió i ganes han fet que es conseguixin èxits, i qualche cosa més.

Els components del Club, han estat presents a totes les proves que ha organitzat la seva Escuderia (la TR Balear) i ajudant també a altres Escuderies com poren esser la «Drach» o la «Manacor» amb Rallyes, Pujades i Auto-Cross, sempre ajudant a fer «carreres» com diuen ells. Bàsicament la seva tasca ha estat la de seguretat i controls, encara que també n'han realitzat de superior categoria com poden esser: controls horaris, serveis mèdics, etc. segons el següent quadre:

BÀSICS

- Seguretat: tots els membres del Club i simpatitzants aficionats.
- Control: els mateixos, fins un total de 16 persones, la vegada que s'ha emprat més gent.

SUPERIORS

- Control horaris: hi participà en Joan Company, Macià Amengual i Bernadí Gelabert.
- Seveis mèdics: hi participà el metge del club, Toni Isern.
- Jutge d'arribades (de meta: Rafel «Rabassa» a pujades del Campionat de Muntanya.
- Preparació de parc de pre-sortida: Jaume «Puig», Sebastià Julià i Esteva Barceló a Rallyes.
- Verificacions administratives: Joan Company i Rafel «Rabassa» a Rallyes i Pujades.
- Pilot i copilot cotxe 100: Rafel «Rabassa» i Esteva Barceló.

En demés s'ha d'aclarir que el club mai ha demanat la seva inclusió dins l'organització de cap prova automovilística, sinó, que han estat les escuderies les interessades en què fos el club l'encarregat de certes tasques, el que demostra l'importància del club dins aquest esport.

No tot ha estat feina, sinó també han procurat reunir-se a sopars o dinars de companyerisme a vegades tot sols i a vegades amb les seves mitges taronges, que sovint han de sofrir el temps que els seus companys són de Rallye.

S'ha de fer especial menció a l'ajuda que s'ha tingut per part de l'Ajuntament en la part econòmica, i a l'ajuda moral que s'ha tengut per part del Poble.

Després del primer any de vida, i ja més tranquils, el club promet mantenir informat a tothom de les activitats i projectes que tenguí, també s'adreça a informar a tots els interessats en formar part del club, com també informar de què les reunions del Club estan obertes a tothom que hi vulgui assitir (es posaran cartells d'avís).

I ja com a final d'aquesta informa-

ció del Racing Club TR-Vilafranca i com a regal del seu primer any de vida us ofereix la que pel Club és la seva segona victòria (la primera va esser l'exposició de cotxes per la festa del meló), tenir a dos components del Club participant com a pilot i copilot dins les curses de cotxes, a la categoria de promoció. Es tracta de dos joves de Sant Joan: En Toni (d'es TRES-DOS) i d'en Joan Florit, aquest darrer ja amb prou experiència de cotxes. Endavant!!!

Ah! i no per fer més via, s'arriba més prest. És un consell del Club.

Rafel Sansó

Calendari de proves 1990

Pujades, Rallyes i Autocros

- 3 i 4 març, Rallye, Motoreste	nacor
- 24 i 25 Març, Autocross, C. Europa-Llubí	- 29 i 30 Setembre, pujada, Pollença-Lluc
- 14 i 15 Abril, Pujada, Caimari-Lluc	- 6 i 7 Octubre, Autocross, C. Espanya-Llubí
- 5 i 6 Maig, Pujada, Puig Major	- 27 i 28 Octubre, Rallye, Rallye d'es Pla
- 12 i 13 Maig, Autocross, Manacor	- 10 i 11 Novembre, Autocross, Manacor
- 26 i 27 Maig, Rallye, Ciutat de Manacor	- 24 i 25 Novembre, Autocross, Manacor
- 16 i 17 Juny, Rallye, Criterium TR Casino	- 24 i 25 Novembre, Rallye, Rallye Hivern
- 27 i 28 Juny, Rallye, Criterium Drach	- 1 i 2 Desembre, Pujada, Puigpu-nuent-Galilea
- 25 i 26 Agost, Pujada, Sant Salvador	
- 15 i 16 Setembre, Autocross, Ma-	

Noticiari de la Vila

NAIXEMENTS

Guillem Portell Català, fill de Tomeu i Montse dia 16 de gener.

Esteva Artigues Roig, dia 13 de Febrer fill de Joan i Leonor

Nota: Els dos naixements del mes passat, Julià Sansó Barceló i Maria Alexandra Nicolau Fluxà foren en el mes de desembre i no de novembre tal com va sortir degut a un lapsus a l'hora de redactar.

DEFUNCIONS

Miquel Nicolau Jaume, dia 20 de gener als 66 anys.

Margalida Nicolau Artigues, dia 28 de gener als 90 anys.

Coloma Bauzà Barceló dia 31 de gener als 69.

Antònia Bover Barceló dia 4 de febrer als 79 anys.

Miquel Morlà Garí, dia 5 de febrer als 75 anys.

Joana Maria Noguera Garí, dia 6 de febrer als 91 anys.

Apolònia Nicolau Bennàssar dia 7 de febrer als 58 anys.

Margalida Rotger Totxo, dia 8 de febrer als 90 anys.

Bartomeu Garí Soler dia 17 de febrer als 76 anys.

Descansin tots en pau.

EL TEMPS

No hi ha hagut brusques en aquestes quatre setmanes darreres. El temps s'ha estirat tant que s'han enregistrat temperatures de primavera estiuenca, sobretot durant la setmana del 11 al 18 de febrer. Així i tot el torrent ha seguit rajant tal com es pot comprovar a la fotografia que acompanya aquesta pàgina. Això sí, des de que es va fer la foto, fa quinze dies, el capdal d'aigua ja ha minvat poc més de la meitat, degut també a la manca de pluges. Està vist que fiar-se del temps és anar de clucaulls.

EL TUNEL DEL CAMP DE FUTBOL

S'han començat les obres del

túnel del camp de futbol. S'ha tardat un any en començar i els malpensats ja comenten que s'haurà d'esperar-ne un altre per a què s'acabin.

SEMBRA D'ARBRES

En el mateix poliesportiu s'han sembrat arbres joves, o acabats de néixer, en els voltants. Serà que són petits i creixaran molt aviat o és que el pressupost no arribava a més?. És una llàstima que amb altres coses no mirin tant prim com en aquestes temes.

PLAÇA NOVA

La placeta de devora Es Molí Nou ja està acabada. També s'hi han sembrat arbres. Sobre aquesta obra es senten moltes opinions, n'hi ha de per a tots els gusts. Ja se sap que mai plou a gusts de tots.

CONCURS DE DIBUIXOS

El Col·legi Públic i l'Ajuntament han organitzat un concurs de dibuix pels alumnes del cicle superior d'EGB. El tema del dibuix ha de fer referència a Vilafranca i es poden presentar a la direcció de l'escola fins dia 15 de maig. Un jurat compost per set persones n'elegirà tres. El primer serà per anar a la portada del proper programa de festes de La Beatra 1990 i juntament amb el segon i tercer seran publicats a les dues revistes locals. Tots els dibuixos participants seran exposats a l'Ajuntament durant els dies de festa de La Beata.

GINKAMA CULTURAL

Aquest proper cap de setmana tindrà lloc la celebració d'una nova edició de Ginkama Excursionista del Pla de la Vila que en els darrers anys ha tengut una resposta formidable tant pels excursionistes vilafranquers com pels que han vingut de fora poble. S'espera que la participació sigui d'unes cent persones. El termini per inscriure's finalitzava dissabte passat dia 24. Esperem que el bon temps acompanyi, ja que pel que fa a l'organització mateixa, els antecedents són prou valuosos.

GRUP DE CONFIRMACIÓ

Durant el mes passat fou notícia la Confirmació de prop d'una quarantena de vilafranquers a l'ermita de Bonany, en un acte religiós que fou presidit per Monsenyor Damià Nicolau.

SA RUA

El Carnaval ha estat el motiu del retràs en sortir el present número. En un intent d'oferir als nostres lectors la notícia de la gran festa de Sa Rua ha motivat que reterdíssim la sortida d'aquesta edició. El mes que ve, si no hi ha res de nou, el primer dijous de la segona quinzena de mes tornarem a estar amb vosaltres.

El beneficiós juevert

Tota la planta conté una oli essencial d'apiol i miristicina.

Molta de gent deixa el juevert a la vorera del plat pensant que simplement és una decoració. El juevert conté 80 mgrs. de provitamina A per 100 grs., endemés de vitamina B1, B2, PP, i 200 mgrs. de vitamina C sense oblidar la vitamina E. També és molt ric en minerals com fòsfor, calci, ferro i sofre.

Coneixem molt bé les seves propietats aromàtiques, però no és de menysprear les seves qualitats curatives ni la seva utilitat en receptes de bellesa.

El julivert és antianèmic, favoreix la formació de glòbuls rojos i revitalitza. És endemés aperitiu i estimulant, i gràcies a la seva vitamina C té un alt poder antiescorbútic (que ajuda molt a combatre els costipats).

Per tant, és molt bo incloure'l abundantment cruu i picat en les ensalades i beu-

re'l en infusió. La infusió de juevert és aconsellable en retenció d'orina, arenes, gota, reuma i celulitis. Es prendrà una tassa després de les menjades. El suc fresc de juevert mesclat amb llet calenta i pres abans d'anar a dormir permet l'expectoració fàcil en cas de costipat i bronquitis.

Per fer el suc, es capola en el morter 30 grs. de juevert fresc, es desuca el suc amb una gassa i es barreja amb un quart de litre de llet ben calenta endolcint-la amb mel.

Les llavors són emmenagugues o sia, afavoreix el flux menstrual de les dones i també el regularitza. Segons Leclerc, l'apiol exerceix una acció mitjançant el sistema nirviós damunt l'aparell circulatori que s'expressa per fenòmens de congestió vesicular, al mateix temps que contracte la bufeta, del budell i de l'úter. Diu també Leclerc que també quasi desapareix els dolors de la menstruació i

que inclús poden ajudar a lleugerar les contraccions del part.

Per regularitzar el cicle menstrual és aconsellable una tassa o dues diàries d'infusió a raó de 100 grams de llavors per litre d'aigua. Es pot substituir per tres cullarades de suc fresc diàries que es prendran una setmana abans de la previsible menstruació.

En casos de picades d'insectes o de cops es posen compreses de suc fresc. Es capola un bon manat de jue-

vert fresc dins el morter i es suca amb una gassa.

Una altra manera més ràpida és capolar les fulles de juevert i posar-les directament damunt les picadures o cops, a modo de cataplasma, i es mantindrà amb un embanatge.

En cas de conjuntivitis (inflamació de les pipelles), fer banys d'ulls amb una infusió concentrada de juevert o aplicar compreses tebes de la mateixa infusió o millor encara són les compreses del suc fresc.

PER ELS CABELLS I CUTIS

S'obtindrà una loció capil·lar molt eficaç deixant macerar per espai d'una setmana en alcohol rebaixant a 40 graus un manat de juevert i un manat d'ortigues. S'utilitzarà diàriament per donar fregues a la pell del crani.

Per netejar el cutis s'utilitza una infusió teba de juevert com a loció per a banys a la cara, la dosi és d'un manadet de juevert per litre d'aigua.

Bartomeu Català

FESTES

Sa primera rua dels 90

L'animació i una excel·lent participació presidiren Sa Rua Vilafranquera que es va veure desbordada per una gran multitud, uns per mirar i altres participant-hi de debò. Disfresses de tota casta i color animaren un diumenge més primaveral que hivernenc. Però bé, més que explicar amb lletres el que va esser Sa Rua, més val deixar espai per a les fotografies d'un carnaval que de cada any es supera.

Fotos: Xesc Amengual

SA RUA VILAFRANQUERA

